

สิริลักษณ์ รัชชีวงศ์, ทัทยา กาญจนสมบัติ, พันธนิย์ จิตติชัย, อธิภูมิล เอื้อววงษ์เจริญ และ ธรรวิทย์ อุปพงษ์

ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว สำนักโรคระบาดวิทยา Surveillance Rapid Response Team (SRRT), Bureau of Epidemiology

✉ rsw_siri@hotmail.co.th

สถานการณ์โรคประจำสัปดาห์ที่ 32 ระหว่างวันที่ 5 - 11 สิงหาคม 2555 สำนักโรคระบาดวิทยาได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. โรคไข้เลือดออกเสียชีวิต จังหวัดสงขลา จำนวน 1 ราย ผู้ป่วยชาย อายุ 7 ปี อยู่หมู่ 7 ต.หัวเขา อ.สิงหนคร จ.สงขลา เรียนชั้น ป.1/2 โรงเรียนแห่งหนึ่ง ต.หัวเขา อ.สิงหนคร จ.สงขลา เริ่มป่วยวันที่ 25 กรกฎาคม 2555 อาการไข้ ไอ มีเสมหะ ปวดท้อง วันที่ 29 กรกฎาคม 2555 มีอาการไข้ ปวดท้อง อาเจียน 4 ครั้ง เข้ารักษาที่โรงพยาบาลสงขลา วันที่ 31 กรกฎาคม 2555 ด้วยอาการไข้ มีเลือดกำเดา ไอ มีน้ำมูก ปวดท้อง กินไม่ได้ อ่อนเพลีย เจ็บปาก ถ่ายเป็นสีน้ำตาล ซึม ปลายมือ ปลายเท้าเย็น มีผื่นขึ้นตามตัว เป็นมา 6 วัน แกร็บ อุณหภูมิ 37.1 องศาเซลเซียส ชีพจรเบาวัดไม่ได้ อัตราการหายใจ 34 ครั้ง/นาที, BP 106/63 mmHg, Tourniquets Test พบ 20 จุด น้ำหนักตัว 30 กิโลกรัม ประวัติเป็นโรคหอบ ผลตรวจทางห้องปฏิบัติการ พบ WBC 26,300 cells/mm³ Plt 12,000 cells/mm³ Hct 61% แพทย์วินิจฉัย DHF c shock นอนรักษาหอผู้ป่วยเด็ก วันที่ 1 สิงหาคม 2555 อาการไม่ดีขึ้นส่งรักษาต่อที่โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ หาดใหญ่ ผลการตรวจ Dengue titer 1:5, 120 H/C No growth และเสียชีวิตในวันที่ 2 สิงหาคม 2555 ทีม SRRT อำเภอสิงหนครร่วมกับทีมรพ.สต.หัวเขาดำเนินการสอบสวนโรคพบก่อนหน้า 12 วัน มีเด็กชายอายุ 9 ปีป่วยเป็นไข้เลือดออก ซึ่งบ้านอยู่บริเวณใกล้เคียงบ้านผู้ป่วยและเรียนโรงเรียนเดียวกันแต่คนละชั้น รอบบ้านผู้ป่วยมีป่าละเมาะและมีความชื้น สำนวนรอบบ้านผู้ป่วย ค่า HI = 16.66 % (4/24) โรงเรียนบ้านเขาแดง ค่า CI = 6.25 % (2/32) การควบคุมโรคใส่ทรายที่มีฟอสในภาชนะน้ำและพ่นหมอกควันที่บ้านและโรงเรียน ให้สุขศึกษาและประชาสัมพันธ์สถานการณ์โรคไข้เลือดออกและการป้องกันตนเองแก่ชุมชน ค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติมในหมู่บ้านไม่พบผู้ป่วยใหม่

2. โรคไข้เลือดออกเสียชีวิต จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 1 ราย ผู้ป่วยหญิงไทย อายุ 34 ปี มีโรคประจำตัว Thalassemia และ Thyrotoxicosis อยู่หมู่ 7 ต.ท้อแท้ อ.วัดโบสถ์ จ.พิษณุโลก วันเริ่มป่วย 17 กรกฎาคม 2555 อาการไข้ อุณหภูมิ 39.2 องศาเซลเซียส ปัสสาวะแสบขัด ในวันเดียวกันเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาล

วัดโบสถ์ แพทย์ให้นอนพักรักษา ผลตรวจทางห้องปฏิบัติการ พบ Hct 23%, WBC 4,650 cells/mm³, Plt 185,000 cells/mm³, N 92%, L 7%, U/A Blood 3+, Alb 1+, WBC 1-2, Lepto Ab:Neg, Scrub Ab: Neg, FT3 0.308, FT4 1.07, TSH 3.05 แพทย์วินิจฉัย R/O DHF with Thalassemia ผู้ป่วยปัสสาวะสีโค้กและมีไข้สูงตลอด ตัวและตาเหลือง เหนื่อย อาการไม่ดีขึ้น วันที่ 21 กรกฎาคม 2555 ส่งต่อรักษาโรงพยาบาลพุทธชินราช ตอนค่ำหายใจเหนื่อย หอบ ความดันโลหิต 147/51 mmHg อัตราการหายใจ 30 ครั้ง/นาที แพทย์ใส่ท่อช่วยหายใจ วินิจฉัย Dengue Hemorrhagic Fever ผลตรวจทางห้องปฏิบัติการ วันที่ 23 กรกฎาคม 2555 Dengue Titer: Dengue IgG/IgM/NS1AG Positive วันที่ 26 กรกฎาคม 2555 Hb 6.1, Hct 20%, WBC 46,740 cells/mm³, Plt 28,000 cells/mm³, N 47%, L 43% ผู้ป่วยเสียชีวิตวันที่ 26 กรกฎาคม 2555 ทีม SRRT โรงพยาบาลพุทธชินราช พิษณุโลก สอบสวนโรคพร้อมรายงานสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดทราบเพื่อแจ้งให้เจ้าหน้าที่อำเภอวัดโบสถ์ดำเนินการป้องกันควบคุมโรคในพื้นที่

3. ผู้ป่วยติดเชื้อไวรัส Coxsackie A16 เสียชีวิตรายแรกของจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 1 ราย ผู้ป่วยเด็กหญิงอายุ 8 เดือน เริ่มป่วยวันที่ 31 กรกฎาคม 2555 ด้วยอาการไข้ และไอ เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลแห่งหนึ่งวันเดียวกัน แพทย์ให้ Tamiflu และ Amoxicillin กลับมาที่บ้าน แต่ยังมีไข้สูงตลอด วันที่ 1 สิงหาคม 2555 กลับไปตรวจรักษาที่โรงพยาบาลเดิมอีกครั้ง เด็กมีอาการหอบและเขียว แพทย์รักษาตัวไว้ที่โรงพยาบาล วินิจฉัย Pneumonia with congestive heart failure with cyanotic cause: rule out congenital heart disease วันที่ 2 สิงหาคม 2555 เด็กหอบมาก ใส่ท่อช่วยหายใจ และย้ายเข้าห้องผู้ป่วยหนัก วันที่ 3 สิงหาคม 2555 เด็กมีชักเกร็ง และเสียชีวิต ผลจากการส่งตรวจพบว่ามีปัญหาหัวใจโต (cardiomegaly) และกล้ามเนื้อหัวใจอักเสบ (myocarditis) และผลการตรวจ Throat swab พบเชื้อ

เชื้อส่วนใหญ่เกิดที่ Skin/soft tissue 76% (65 ใน 86 ราย) พบภาวะ Sepsis ร่วมด้วย 48% (26 ใน 54 ราย) เสียชีวิต 10 ราย (11%) โดยมีผู้ป่วยจากอำเภอเมืองมากที่สุด 24 ราย (28%) อำเภอ บางระกำ 14 ราย (16%) อำเภอวังทอง 12 ราย (14%) จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นยังไม่พบกลุ่มก้อนของผู้ป่วยอย่างชัดเจนขณะนี้จึงอยู่ในขั้นตอนการดำเนินการขอข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อศึกษาความเชื่อมโยงระหว่างผู้ป่วยแต่ละราย และ baseline จำนวนผู้ป่วยในการเปรียบเทียบ ทางรพ.พุทธชินราชได้ดำเนินการประชุมองค์กรแพทย์แจ้งเหตุการณ์พบจำนวนผู้ติดเชื้อ *Streptococcus group A* หลายราย ทำให้เกิด necrotizing fasciitis, shock และเสียชีวิต โดยให้แพทย์ที่ แผนก ER และ OPD เฝ้าระวังผลที่อักเสบวมแดง อาจจะมี Deep Fasciitis โดยจะพิจารณาปรับไว้ใน รพ.มากขึ้น

7. พบเชื้อพิษสุนัขบ้าในกระต่าย จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ศูนย์บริการสาธารณสุข 29 ช่วงนุชเนตร ได้รับรายงานจากกองสัตว์แพทย์สาธารณสุขว่า พบเชื้อพิษสุนัขบ้าในกระต่ายที่เลี้ยงไว้ในบ้านพัก เจ้าหน้าที่ลงพื้นที่เพื่อดำเนินการฉีดวัคซีนให้ผู้สัมผัสโรคและสอบสวนหาสาเหตุการติดเชื้อพิษสุนัขบ้าในกระต่าย จากการสอบสวนพบว่า กระต่ายถูกเลี้ยงไว้ที่บ้านพักในชุมชนแขวงบางค้อ เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร โดยเจ้าของบ้านได้ซื้อกระต่าย 1 คู่ เป็นเพศผู้ 1 ตัว และเพศเมีย 1 ตัว มาจากตลาดนัดสวนจตุจักรเมื่อประมาณ 6 - 7 เดือนที่ผ่านมา ไม่ได้ฉีดวัคซีนป้องกันโรค การเลี้ยงจะปล่อยให้กระต่ายวิ่งเล่นรอบ ๆ บ้าน และจับเข้ากรงในตอนเย็น เมื่อประมาณ 2 เดือนก่อน กระต่ายตัวเมียตาย ซึ่กระต่ายตัวเมียตัวใหม่มาจากตลาดนัดสนามหลวง 2 หลังจากนั้นกระต่ายตัวผู้แสดงอาการ ทุร่ายไล่กัดคนในบ้าน และตายเมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2555 วันถัดมาตัวเมียตาย เจ้าของบ้านได้ส่งซากกระต่ายตัวผู้ไปตรวจหาเชื้อพิษสุนัขบ้าที่สถานเสาวภาและได้รับการยืนยันการติดเชื้อ บ้านที่เลี้ยงกระต่ายมีผู้พักอาศัย 5 คน ทุกคนมีประวัติสัมผัสกระต่าย ดังนี้ รายที่ 1 เพศชาย อายุ 42 ปี เจ้าของบ้านถูกกัดที่นิ้วมือและเท้า วันที่ 24 กรกฎาคม 2555 มีเลือดออก ล้างแผลใส่ยาเอง รายที่ 2 ภรรยา อายุ 34 ปี ถูกกัดที่สันเท้าและหลังเท้าวันที่ 21 กรกฎาคม 2555 ล้างทำความสะอาดแผลเองที่บ้าน มีประวัติเคยรับวัคซีนครบแล้วเมื่อปี พ.ศ. 2554 รายที่ 3 บุตรชาย อายุ 15 ปี ถูกกัดที่แขนมีเลือดออกวันที่ 17 มิถุนายน 2555 และที่นิ้วมือนิ้วเท้าวันที่ 21 กรกฎาคม 2555 มีประวัติรับวัคซีนในเดือนมิถุนายน-กรกฎาคม 2555 ครบแล้ว รายที่ 4 บุตรสาว อายุ 13 ปี ถูกกัดที่หลังมือวันที่ 26 กรกฎาคม 2555 ล้างทำความสะอาดแผลที่บ้าน รายที่ 5 แม่ภรรยาอายุ 61 ปี ถูกข่วนที่มือไม่มีเลือดออกวันที่ 19 กรกฎาคม 2555 ทั้ง 5 คน เริ่มฉีดวัคซีนเข็มแรกในวันที่ 30 กรกฎาคม 2555 ต่อมาในวันที่ 6 สิงหาคม

2555 ทั้ง 5 ราย ได้ประสานขอรับการรักษาตามมาตรฐานของสถานเสาวภาและได้รับการฉีดวัคซีน VERO-RAB ต่อ 3 ราย ตามนัดเดิมของผู้สัมผัสโรค ได้แก่ รายที่ 1, 5, 4 สำหรับรายที่ 2 และ 3 มีประวัติรับวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าครบแล้วก่อนหน้านี้ แพทย์วิเคราะห์ว่าการได้รับ ERIG ในวันที่ 30 กรกฎาคม 2555 ไปทำให้ภูมิคุ้มกันลดลงแนะนำให้เริ่มฉีดวัคซีนใหม่ในวันที่ 6 สิงหาคม 2555 ซึ่งผู้สัมผัสโรคทั้ง 2 คนให้ความยินยอมและรับวัคซีนจากสถานเสาวภา จากการสำรวจสิ่งแวดล้อมพบว่า บริเวณบ้านพักอาศัยมีลักษณะรก มีกองเศษไม้และขยะจากการรื้อถอนบ้านจำนวนมาก มีสุนัขจรจัดในบริเวณรอบ ๆ บ้าน นอกจากนี้เจ้าของบ้านยังให้ข้อมูลว่า ก่อนที่กระต่ายตัวผู้จะมีอาการทุร่าย ได้พบซากหนูตายใกล้ ๆ กระถาง 3 ตัว

สถานการณ์ต่างประเทศ

1. การระบาดของโรคอีโบล่า ประเทศยูกันดา องค์การอนามัยโลก รายงาน ณ วันที่ 10 สิงหาคม 2555 สถานการณ์การระบาดของโรคอีโบล่า ข้อมูล ณ วันที่ 8 สิงหาคม 2555 ผู้ป่วยเข้าข่ายและยืนยันโรคอีโบลารวมทั้งสิ้น 23 ราย เสียชีวิต 16 ราย ในจำนวนนี้ 10 รายได้รับการยืนยันผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการจาก The Uganda Virus Research Institute (UVRI) in Entebbe พบผู้สัมผัสกับผู้ป่วยเข้าข่ายและยืนยันทั้งหมด 375 ราย ติดตามครบ 21 วัน 190 ราย อีก 185 ราย จาก อยู่ระหว่างการติดตามอาการอย่างใกล้ชิด กระทรวงสาธารณสุข ประเทศยูกันดา ได้ทำงานร่วมกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อควบคุมการระบาดอย่างใกล้ชิด ประเทศใกล้เคียงกับประเทศยูกันดามีการเฝ้าระวังโรคอีโบล่า ขณะนี้ยังไม่มีรายงานผู้ป่วยยืนยัน องค์การอนามัยโลกไม่แนะนำให้มีการจำกัดการเดินทางหรือการค้ากับประเทศยูกันดาแต่อย่างใด

2. สถานการณ์โรคไข้หวัดนกในคน ประเทศอินโดนีเซีย องค์การอนามัยโลก รายงาน ณ วันที่ 10 สิงหาคม 2555 ประเทศอินโดนีเซียพบผู้ป่วยโรคไข้หวัดนก เพศชาย อายุ 37 ปี จากจังหวัด Yogyakarta เริ่มป่วยอาการไข้ วันที่ 24 กรกฎาคม 2555 และรับการรักษาในโรงพยาบาลวันที่ 27 กรกฎาคม 2555 เสียชีวิตวันที่ 30 กรกฎาคม 2555 จากการสอบสวนทางระบาดวิทยาพบว่า บริเวณบ้านผู้ป่วยมีเลี้ยงนกในกรง และห่างจากบ้าน 50 เมตร เป็นโรงฆ่าสัตว์ปีกและฟาร์ม ผู้ป่วยมีผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการยืนยันจาก The National Institute of Health Research and Development (NIHRD) พบเชื้อไวรัสไข้หวัดนกชนิด A (H5N1) ขณะนี้จำนวนผู้ป่วยโรคไข้หวัดนกชนิด A (H5N1) ในประเทศอินโดนีเซียมีจำนวนรวม 191 ราย และเสียชีวิตจำนวน 159 ราย ซึ่งปี 2555 มีรายงานผู้ป่วยโรคไข้หวัดนกชนิด A (H5N1) 8 รายเสียชีวิตทั้งหมด